

PREVENTA

protivpožarna zaštita - zaštita na radu - ekologija

Radomira Arsenovića 10/8, Ugljevik

E-mail: zeljko.preventa2023@gmail.com

Tel: 065/594-149

Ž.R. 554-002-00000719-09 Naša banka

JIB: 4403915170007

PDV br.: 403915170007

MB: 11134300

Ž.R. 555-000-00-296581-56 Nova banka

Broj protokola:	4403-PUO-07/26
Datum:	02.07.2026. godine

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM

Podnosilac zahtjeva: „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina

Objekat: MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“
sa priključnim dalekovodom

Lokacija objekta: Opština Pelagićevo

Ugljevik, jul 2026.godine.

РЕПУБЛИКА СРПСКА
В Л А Д А
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ,
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију на основу члана 67. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 71/12, 79/15 и 70/20) и члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 28/13, 74/18 и 63/22) и Рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине број 18-Е/23 од 03.04.2023. године, **и з д а је**

Л И Ц Е Н Ц У

„Превента“ д.о.о. Угљевик

Испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине. Ова лиценца важи од 03.04.2023. године до 03.04.2027. године. Провјера испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине вршиће се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Број регистра: 18-Е/23

Бања Лука: 03.04.2023. године

МИНИСТАР
Јован Висотник

РЕПУБЛИКА СРПСКА

В Л А Д А

**Министарство за просторно уређење,
грађевинарство и екологију**

Бања Лука, Трг Републике Српске бр. 1

Број: 18-Е/23

Датум: 03.4.2023. године

Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске по захтјеву правног лица „Превента“ д.о.о. Угљевик, а на основу члана 67. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ број 71/12, 79/15 и 70/20), члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“ број 28/13, 74/18 и 63/22) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број број 115/18, 111/21, 15/22, 56/22 и 132/22), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

**о испуњености услова за обављање дјелатности из области
заштите животне средине**

1. Утврђује се да „Превента“ д.о.о. Угљевик, испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

2. Ово рјешење подлијеже ревизији након истека рока од четири године од дана доношења рјешења. Провјера испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине вршиће се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

3. Ово рјешење објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Образложење

Правно лице „Превента“ д.о.о. Угљевик, обратило се овом министарству са захтјевом и пратећом документацијом за издавање рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Након увида у приложену документацију, као и у Записник комисије о констатованом чињеничном стању на терену у погледу одговарајућег простора за обављање дјелатности и прописаних услова у погледу техничке опремљености за индикативна мјерења квалитета ваздуха, интензитета буке, квалитета воде и земљишта, а на основу члана 67. Закона о заштити животне

средине и члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине, рјешено је као у диспозитиву.

Поука о правном средству:

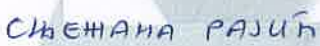
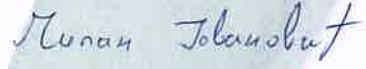
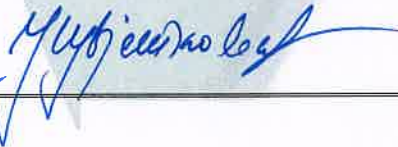
Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема рјешења. Тужба се подноси у потребном броју примјерка и таксира са износом од 100,00 КМ судске таксе и предаје Суду непосредно или му се шаље поштом.

Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. Наслову
2. Евиденцији
3. а/а

NARUČILAC	„BALANCE“ d.o.o. Bijeljina
OBJEKAT	MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom
ODGOVORNO LICE	Marko Milić
LOKACIJA OBJEKTA	Opština Pelagićevo
NOSILACIZRADE	"PREVENTA" d.o.o. Ugljevik
BROJ RN	4403-PUO-07/26 Od: 02.07.2026. godine
PREDMET	PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM
RADNI TIM	Goran Marčeta, dipl.inž.tehn. Ivana Petrović, mast.inž.zaš.živ.sred. Rajić Snježana, dipl.inž.maš. Milan Jovanović, dipl.inž.rud. Joco Cvjetković, dipl.inž.polj.

DIREKTOR

Simeunović Darko, spec. struk. inž. zžs. zop.

Prilikom izrade Plana upravljanja otpadom rukovodili smo se sledećim propisima:

- Zakon o upravljanja otpadom ("Službeni glasnik RS", broj 111/13)
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", broj 106/15, 16/18, 70/20, 63/21)
- Uredba o dopunama Uredbe o naknadama za opterećivanje životne sredine ambalažnim otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 76/15)
- Pravilnik o metodologiji prikupljanja podatka o otpadu i njihovoj evidenciji („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 71/15)
- Obrasci za evidenciju otpada (Sastavni dio Pravilnika o metodologiji prikupljanja podatka o otpadu i njihovoj evidenciji)
- Pravilnik o uslovima i načinu sakupljanja, transporta, skladištenja i tretmana otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 61/15)
- Pravilnik o načinu skladištenja, pakovanja i obilježavanja opasnog otpada („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/15)
- Pravilnik o sadržini, načinu vođenja i izgledu registra izdatih dozvola za upravljanje otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 43/15)
- Pravilnik o sadržini i izgledu dozvole za upravljanje otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 43/15)
- Uredba o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 36/15)
- Sistem klasifikacije i označavanja ambalažnih materijala (Sastavni dio Uredbe o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom)
- Izveštaj proizvođačauvoznika pakera punioca i isporučioaca (Sastavni dio Uredbe o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom)
- Uredba o odlaganju otpada na deponije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 36/15)
- Uredba o izmjenama i dopuni Uredbe o naknadama za opterećivanje životne sredine ambalažnim otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 36/15)
- Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 21/15)
- Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 21/15)
- Pravilnik o prestanku važenja Pravilnika o transportu opasnog otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 21/15)
- Pravilnik o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18)
- Pravilnik o obrascu zahtjeva za izdavanje dozvole za skadištenje, tretman i odlaganje otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 18/15)
- Uredba o naknadama za opterećivanje životne sredine ambalažnim otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 101/12 i 38/13)
- Pravilnik o ograničenju emisije u vazduh iz postrojenja za spaljivanje biomase („Sl. glasnik Republike Srpske“, br. 53/02)

SADRŽAJ:

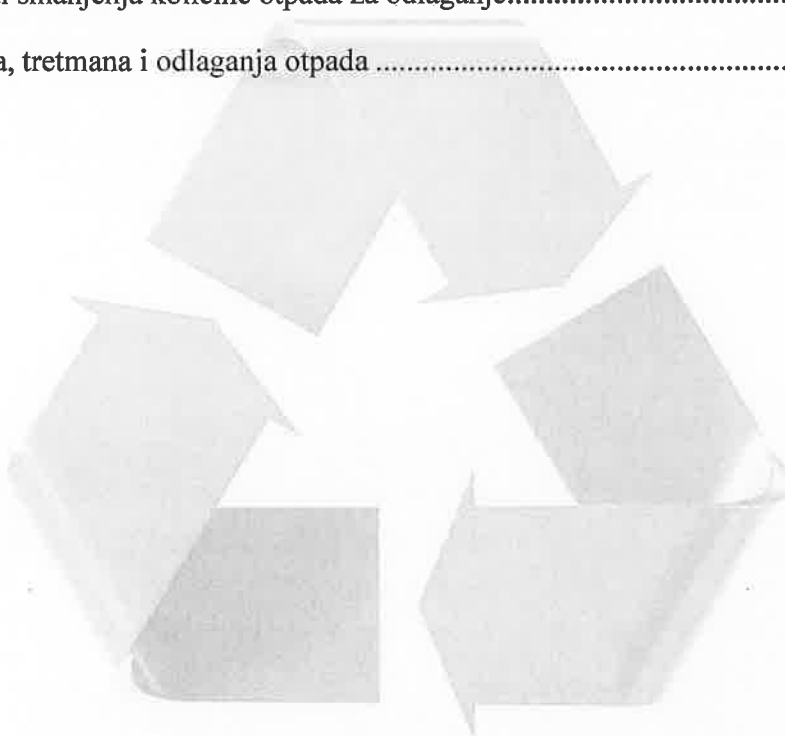
UVOD	8
------------	---

1. Dokumentacija o otpadu koji nastaje u procesu rada postrojenja, kao i o otpadu čije se iskorišćenje vrši u postrojenju ili čije odlaganje obavlja postrojenje (vrste, sastav i količine otpada).....	9
---	---

2. Mjere koje se preduzimaju u cilju smanjenja proizvodnje otpada, posebno opasnog otpada	15
---	----

3. Postupak i način razdvajanja različitih vrsta otpada posebno opasnog otpada i otpada koji će se ponovo koristiti, radi smanjenja količine otpada za odlaganje.....	19
---	----

4. Način skladištenja, tretmana i odlaganja otpada	22
--	----

UVOD

Otpad, sam po sebi, predstavlja gubitak materije i energije koja je uložena u izradu predmeta koji se nakon korištenja odbacuje. Nadalje, otpad zahtijeva dodatnu energiju za sakupljanje, tretman i odlaganje. Pored toga odlaganje otpada prouzrokuje degradaciju zemljišta i zagađenje vazduha i vode.

Kvalitetna strategija sprječavanja zagađenja i bolja praksa upravljanja otpadom može značajno smanjiti količine otpada na odlagalištima, što podrazumjeva i manju produkciju metana koji ima veliku ulogu u promjeni klime, te manje količine procjednih voda koje zagađuju tlo i podzemne vode. Napor da se smanje količine otpada uglavnom je usredotočen na preventivne mjere, koje uključuju promjene u proizvodnom procesu i navikama odlaganja otpada.

Savremeni koncept upravljanja otpadom ukazuje da je najefikasnije rješenje za okolinu jedino smanjenje stvaranja otpada. Ipak, tamo gdje smanjenje nije moguće ili nije jednostavno niti jeftino, teži se ka ponovnom iskorištavanju otpadnog materijala, za istu ili različitu svrhu. Ako čak i ta mogućnost ne postoji, otpad se može iskoristiti za recikliranje ili kompostiranje, te za proizvodnju energije.

Zbog sve većih količina otpad i štetnosti po okolinu, zbrinjavanje otpada smatra se jednim od najznačajnijih ekoloških problema današnjice. Savremeno upravljanje otpadom podrazumjeva implementaciju principa održivog razvoja tj. harmonizaciju ekonomskih, ekoloških i socijalnih aspekata razvoja društva u cjelini i svakog pojedinačnog razvojnog programa.

Plan upravljanja otpadom je izrađen za **MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom**, Investitora: „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina koji se nalazi na zemljištu označenom kao **K.č.3102/4 k.o.Pelagićevo**.

Plan upravljanja otpadom izrađen je u skladu sa članom 22, Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/13) i Zakona o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 106/15, 16/18, 70/20, 63/21).

Plan upravljanja otpadom sadrži i prijedlog mjera koje je vlasnik postrojenja dužan sprovesti u cilju smanjenja uticaja predmetnog postrojenja na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Na osnovu člana 31, Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/13) i Zakona o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 106/15, 70/20, 63/21), kao odgovorno lice za rad poslovnog objekta – predmetnog postrojenja a u cilju zaštite i očuvanja životne sredine, imenovano je odgovorno lice, kao lice koje će biti u obavezi da vrši poslove koordinacije upravljanja otpadom i to **Miroslav Miškić**.

S tim u vezi, odgovorno lice (koordinator) za otpad dužan je da:

- izradi nacrt plana za upravljanje otpadom,
- ažurira plan za upravljanje otpadom,
- organizuje sprovođenje plana za upravljanje otpadom,

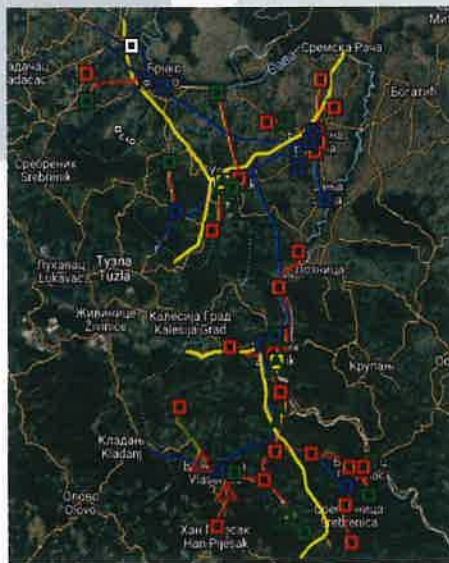
- pregleda usklađenost pravnih zahtjeva za upravljanje otpadom izjave odgovorno lice o stanju usklađenosti.

Odnosno, Plan upravljanja otpadom ima za cilj obezbjeđivanje i osiguravanje uslova za:

- preventivno djelovanje vezano za sprečavanje nastajanja otpada,
- planiranje i organizovanje upravljanja otpadom pri sakupljanju iskladištenju,
- ponovno korištenje i reciklaža otpada,
- upravljanje posebnim vrstama otpada,
- nadzor, kontrola upravljanja otpadom.

1. Dokumentacija o otpadu koji nastaje u procesu rada postrojenja, kao i o otpadu čije se iskorišćenje vrši u postrojenju ili čije odlaganje obavlja postrojenje (vrste, sastav i količine otpada)

MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom se nalazi na parceli **K.č.3102/4 k.o.Pelagićevo** i služi za transformaciju električne energije. Trafostanice su dio sistema koji služi za prenos električne energije. Njihov zadatak je transformacija napona sa višeg naponskog nivoa na niži ili obrnuto. Transformatorske stanice 35/10(20) kV su dio distribucijskog sistema te snižavaju napon na 10(20) kV. Nakon toga se električna energija isporučuje u naselja ili u blizinu naselja pomoću kabela ili vodova do manjih transformatorskih stanica koje smanjuju napon na potrebnih 230 V za jednofaznu, odnosno 400 V za trofaznu struju.

Slika br.1.Distributivna mreža električne energije u Rebulici Srpskoj

OPIS POSTROJENJA

OBJEKAT: MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom

Projektovani objekat je montažna prefabrikovana transformatorska stanica za mogućnost smještaja jednog uljnog energetskog transformatora snaga do 1000kVA odnosno 630kVA, u betonskom kućištu, kablovske izvedbe, sa unutrašnjim posluživanjem.

Objekat je tipsko rješenje proizvođača TING d.o.o.Žepče, oznaka tipa KBTS-U-4321.

Osnovni građevinski nacrti proizvođača kućišta priloženi su u ovom projektu.

OPŠTI PODACI:

- Krajnji gabariti objekta 4,3 x 2,1 x 2,60 m
- Spratnost P
- Bruto površina 9,03 m²

Snabdijevanje vodom. MBTS nije priključen na gradsku vodovodnu mrežu.

Kanalizacija. MBTS nije priključen na kanalizacionu mrežu.

Vrste i klasifikacija otpada

Pojam otpada i vrste otpada u cilju kategorizacije

Otpad je svaka materija ili predmet sadržan u listi kategorija otpada (Q-lista) koji vlasnik odbacuje, namjerava ili mora da odbaci, u skladu sa zakonom.

Vlasnik otpada je proizvođač otpada, lice koje učestuje u prometu otpada kao posredni držalac otpada ili pravno ili fizičko lice koje posjeduje otpad.

Klasifikacija otpada je postupak svrstavanja otpada na jednu ili više lista otpada koje su utvrđene posebnim propisom, a prema njegovom porijeklu, sastavu i daljoj namjeni, **odnosno, karakterizacija otpada** je postupak ispitivanja kojim se utvrđuju fizičko-hemijske, hemijske i biološke osobine i sastav otpada, odnosno određuje se da li otpad sadrži ili ne sadrži jednu ili više opasnih karakteristika.

Komunalni otpad podrazumjeva otpad iz domaćinstva (kućni otpad), kao i drugi otpad koji zbog svoje prirode i sastava slični otpadu iz domaćinstva.

Biorazgradivi otpad je otpad koji je pogodan za aerobnu i anaerobnu razgradnju, kao što su ostaci od hrane, vrtni otpad, papir, karton i td.

Inertni otpad je otpad koji nije podložan bilo kojim fizičkim, hemijskim i biološkim promjenama, ne rastvara se, ne sagorjeva ili na drugi način fizički i hemijski reaguje, nije biološki razgradiv ili ne utiče nepovoljno na druge materije sa kojima dolazi u kontakt na način koji može da dovede do zagađenja životne sredine ili ugrozi zdravlje ljudi.

Tečni otpad je svaki otpad u tečnoj formi, isključujući otpadne vode, ali uključujući mulj.

Industrijski otpad je otpad iz bilo koje industrije ili sa lokacije na kojoj se nalazi industrija, osim jalovine i pratećih mineralnih sirovina iz rudnika i kamenoloma.

- **Neopasan** industrijski otpad je svaki otpadni materijal koji nastaje u jednom industrijskom procesu, a koji po svojim osobinama ne utiče negativno na životnu sredinu i zdravlje ljudi, ne sadrži toksične supstance.

Neopasan otpad je otpad koji nije definisan kao opasan otpad.

- **Opasan** otpad je svaki otpad koji je utvrđen posebnim propisom i koji ima jednu ili više karakteristika datih u podzakonskom aktu koji donosi ministar nadležan za zaštitu životne sredine, koji prouzrokuje opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu, po svom porijeklu, sastavu ili koncentraciji, kao i onaj otpad koji je naveden u Katalogu otpada Priloga 1, a prema Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br. 19/15, 79/18).

Opasan otpad predstavlja otpad koji ima takva fizička, hemijska ili biološka svojstva da zahtjeva specijalno rukovanje i postupke obrade, kako bi se izbjegli rizici i štetna djelovanja na zdravlje i životnu sredinu. Opasni otpad, stav 4., prema Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik Republike Srpske", br. 19/15 i 79/18), se karakteriše kao opasan ukoliko ima jednu ili više karakteristika utvrđenih HP listom, koja se nalazi u Prilogu 5. ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Opasan otpad je svaki otpad koji prouzrokuje opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Sve materije ili predmeti nastali kao ostaci u procesu rada, istrošeni u toku korišćenja, koji ne zadovoljavaju utvrđene kriterije, ili im je rok upotrebe u odgovarajuće svrhe istekao, ili iz drugih razloga nisu za upotrebu, a moraju se odložiti u svrhu trajnog ili privremenog zbrinjavanja razvrstavaju se u kategorije u skladu sa članom 1.

Pravilnik o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada, Prilog 2. (" Sl. Glasnik RS" br. 19/15, 79/18) i utvrđuje šifra prema sledećoj tabeli:

Tabela 1: Q lista

ŠIFRA	KATEGORIJA OTPADA
Q1	Ostaci od proizvodnje ili potrošnje koji nisu drugačije specifikovani.
Q2	Proizvodi bez specifikacija.
Q3	Proizvodi čiji je rok upotrebe istekao.
Q4	Prosuti materijali, mareijali koji su nastali usljed gubitka ili nezgode pri postupanju sa njima, uključujući sve materijale, opremu ili slično, kontaminirane pri nezgodi.
Q5	Kontaminirani ili zaprljani materijali nastali u toku planiranog postupka (npr.ostaci od postupka čišćenja, materijali za pakovanje, kontejneri).
Q6	Neupotrebljivi dijelovi (npr.istrošene baterije, katalizatori i dr.)
Q7	Supstance koje više ne zadovoljavaju (npr.kontaminirane kiseline ili rastvarači, istrošene soli za termičku obradu i dr.).
Q8	Ostaci iz industrijskih procesa (npr. šljaka, destilacioni talozi i dr.).
Q9	Ostaci od procesa za smanjenje zagađenja (npr. mulj iz uređaja za vlažno prečišćavanje gasova, prašina iz vrećastih filtera, potrošeni filteri).
Q10	Ostaci od mašinske grube/fine obrade (npr.strugotine, opiljci i otpadi od glodanja i sl.)
Q11	Ostaci od ekstrakcije i prerade sirovina (npr.otpad iz rudarstva, naftne isplake i dr.)
Q12	Materijali čiji je prvobitni sastav iskvaren (npr. ulje zagađeno polihlorovanim bifenilima – RSV i dr.).
Q13	Svaka materija, materijal ili proizvod čije je korišćenje zabranjeno.
Q14	Proizvodi koje njihov vlasnik odbacuje kao neupotrebljive (npr. poljoprivredni otpad, otpad iz domaćinstva, kancelarijski i komercijalni otpad i otpad iz trgovina i sl.).
Q15	Kontaminirani materijali, materije ili proizvodi nastali u procesu remedijacije zemljišta.
Q16	Bilo koji drugi materijali, materije ili proizvodi koji nisu obuhvaćeni u gore navedenim kategorijama.

Sve materije ili predmeti iz prethodne tabele svrstani u kategorije otpada, po svojim karakteristikama svrstavajuotpad u opasni otpad prema sljedećoj tabeli predhodno pomenutog Pravilnika Prilogom 5.:

Tabela 2: HP lista

ŠIFRA	OPIS
HP1	„Eksplozivno“: otpad u kojem zbog hemijskih reakcija može doći do proizvodnje gasa pri takvim temperaturama i pritisku, te takvoj brzini, da to može dovesti do štetnih posljedica na okruženje. Obuhvata i pirotehnički otpad, eksplozivni organski peroksidni otpad i eksplozivni samoreagujući otpad.

HP2	„Oksidirajuće“: otpad koji može, uglavnom pomoću kiseonika, izazvati ili pospješiti zapaljenje drugih materijala.
HP3	„Zapaljivo“: – zapaljivi tečni otpad: tečni otpad sa tačkom paljenja ispod 60 °S ili otpadno plinsko ulje, dizel i laka loživa ulja sa tačkom paljenja između >55 °S i ≤ 75 °S; – zapaljive piroforne tečnosti i čvrsti otpad: čvrsti ili tečni otpad, kojise čak i u malim količinama može zapaliti u roku od 5 minuta nakon dodira sa vazduhom; – zapaljivi čvrsti otpad: čvrsti otpad koji je lakozapaljiv ili može izazvati ili pospješiti požar trenjem; – zapaljivi gasoviti otpad: gasoviti otpad koji u dodiru sa vazduhom može planuti pri temperaturi od 20 °S i standardnom pritisku od 101,3 kPa; – otpad koji reaguje sa vodom: otpad koji u dodiru sa vodom oslobađa zapaljive gasove u opasnim količinama; – ostali zapaljivi otpad: zapaljivi aerosoli, zapaljiv samozagrijavajući otpad, zapaljivi organski peroksidi i zapaljivi samoreagujući otpad.
HP4	„Nadražujuće – kožne iritacije i povrede oka“: otpad u dodiru sa kojim mogu nastati kožne iritacije ili koji može izazvati povrede oka.
HP5	„Specifična toksičnost za ciljni organ / aspiracijska toksičnost“: otpad koji može izazvati specifičnu toksičnost za ciljni organ usljed jednokratnog ili ponovljenog izlaganja ili koji može izazvati učinak akutne toksičnosti nakon aspiracije.
HP6	„Akutna toksičnost“: otpad koji može izazvati akutnu toksičnost nakon oralne ili dermalne primjene ili inhalacijskim putem.
HP7	„Karcenogeno“: otpad koji izaziva rak ili povećava njegov nastanak.
HP8	„Nagrizajuće“: otpad u dodiru sa kojim može doći do nagrizajućeg djelovanja na kožu.
HP9	„Zarazno“: otpad koji sadržava održive mikroorganizme ili njihove toksine za koje se vjeruje ili se pouzdano zna da uzrokuju bolesti ljudi i drugih živih organizama.
HP10	„Toksično za reprodukciju“: otpad koji negativno utiče na seksualnu funkciju i plodnost muškaraca i žena, te na razvoj toksičnosti kod potomaka.
HP11	„Mutageno“: otpad koji može izazvati mutaciju koja trajno mijenja količine ili strukture genetskog materijala ćelije.
HP12	„Oslobađanje akutno toksičnih gasova“: otpad koji u dodiru sa vodom ili kiselinom oslobađa akutno toksične gasove (akutna toks. 1, 2 ili 3).
HP13	„Senzibilizujuće“: otpad koji sadrži jednu ili više opasnih supstanci za koje se zna da imaju sposobnost da izazovu reakciju senzibilizacije (preosjetljivosti) kože i disajnih puteva.
HP14	„Ekotoksično“: otpad koji predstavlja ili može predstavljati neposredne ili odgođene rizike za jedan ili više sektora životne sredine.
HP15	„Otpad koji može imati prethodno navedena opasna svojstva koja izvorni otpad nije direktno pokazivao“

Klasifikacija otpada prema Katalogu otpada Prilog 1.

Klasifikacija otpada je postupak svrstavanja otpada prema Katalogu otpada Prilog 1., prema njegovom porijeklu, sastavu i daljnjoj namjeni. Katalog otpada je dokument koji omogućava klasifikaciju otpada prema njegovom karakteru u kategorije i vrste i tako određuje uslove za lakše postupanje sa njim. Proizvođač ili odgovorno lice na upravljanju otpadom dužni su da klasifikuju otpad prema Katalogu otpada Prilog 1, Pravilnika o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik Republike Srpske", br. 19/15 i 79/18) i u skladu sa Pravilnikom o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje ("Sl. glasnik Republike Srpske", br. 21/15).

Prema naprijed navedenom pravilniku, otpad se svrstava u dvadeset grupa prema osobinama djelatnosti iz koje potiče. Grupe otpada kao i pojedinačni nazivi otpada označeni su sa šestocifrenim brojevima. Prve dvije cifre označavaju djelatnost iz koje potiče otpad, druge dvije cifre označavaju proces u kojem otpad nastaje i zadnje dvije cifre označavaju dio procesa iz kojeg otpad potiče.

Otpadi koji mogu nastati u **MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom, Investitora: „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina** koji se nalazi na zemljištu označenom kao K.č.3102/4 k.o.Pelagićevo mogu se razvrstati, u skladu sa Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada, Prilog 1. ("Sl. glasnik RS", br. 19/15, 79/18) i to prema kategorijama navedenim u tabeli.

Tabela 3: Lista otpada u MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom Investitora: „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina

Šifra otpada	Naziv otpada
13	OTPADI OD ULJA I OSTATAKA TEČNIH GORIVA (OSIM JESTIVIH ULJA I ONIH U POGLAVLJIMA 05, 12 I 19)
13 02 06*	Sintetička motorna ulja, ulja za mjenjače i podmazivanje
13 03	Otpadna ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 01*	Ulja za izolaciju i prenos toplote koja sadrž PCB
13 03 06*	Mineralna hlorovana ulja za izolaciju i prenos toplote drugačija od onih navedenih u 13 03 01
13 03 07*	Mineralna nehlorovana ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 08*	Sintetička ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 09*	Odmah biorazgradiva ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 10*	Ostala ulja za izolaciju i prenos toplote
13 07 01*	Pogonsko gorivo i dizel
15	OTPAD OD AMBALAŽE, APSORBENTI, KRPE ZA BRISANJE, FILTERSKI MATERIJALI I ZAŠTITNE TKANINE, AKO NIJE DRUGAČIJE SPECIFIKOVANO
15 01	Ambalaža (uključujući posebno sakupljenu ambalažu u komunalnom otpadu)
15 01 10*	Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama

15 02	Apsorbenti, filterski materijali, krpe za brisanje i zaštitna odjeća
15 02 02*	Apsorbenti, filterski materijali, (uključujući filtere za ulje koji nisu drugačije specifikovani) krpe za brisanje i zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama
16	OTPADI KOJI NISU DRUGAČIJE SPECIFIKOVANI U KATALOGU
16 02	Otpadi od električne i elektronske opreme
16 02 09*	Transformatori i kondenzatori koji sadrže PCB
20	OPŠTINSKI OTPAD (KUĆNI OTPAD ILI SLIČNI KOMERCIJALNI I INDUSTRIJSKI OTPAD)
20 03	Ostali opštinski otpadi
20 03 01	Miješani opštinski otpad
20 03 04	Muljevi od septičke jame
20 03 99	Komunalni otpadi koji nisu drugačije specifikovani

Odgovorno lice za otpad **Milić Marko** za upravljanje otpadom na lokaciji **TRAFOSTANICE MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“** sa priključnim dalekovodom sa priključnim dalekovodom, Investitora **„BALANCE“ d.o.o. Bijeljina** potrebno je da vodi preciznu evidenciju o vrstama, sastavu i količini otpada koji nastaje kao rezultat rada i proizvodnih procesa.

2. Mjere koje se preduzimaju u cilju smanjenja proizvodnje otpada, posebno opasnog otpada

Globalno posmatrano smanjenje negativnog uticaja otpadnih materija na životnu sredinu najbolje se postiže smanjenjem količine generisanog otpada. Drugi korak ka umanjenju negativnih uticaja na životnu sredinu je ponovo iskorištavanje materija odbačenih kao otpad, za istu ili sličnu namjenu. Ukoliko osobine materijala odbačenog predmeta ne dozvoljavaju tu mogućnost, otpad se dalje može iskoristiti kao materijal za recikliranje, kompostiranje ili kao gorivo za dobijanje energije. Samo ako se ni jedna od prethodnih opcija ne može primjeniti otpad se treba odložiti na deponiju.

Često se proizvodi koji se odbacuju kao otpad, kao što je to u sklopu komunalnog otpada, npr. staklena ambalaže (boce, plastične kese i sl.), mogu nakon jednostavne obrade (čišćenja) koristiti za iste ili slične namjene. Ponovno korištenje odbačenih predmeta ima i ekonomsku opravdanost jer se stvaraju uštede sirovina i energije, smanjuju se troškovi odlaganja. Takođe, može se reći da materijal koji se smatra otpadom u većini slučajeva kao takav se i odbacuje (odlažu se trajno na komunalne deponije).

Deponija je mjesto za odlaganje otpada na površini ili ispod površine zemlje gdje se otpad odlaže, a u to uključuje i: inertna mjesta za odlaganje (deponija gdje proizvođač odlaže sopstveni otpad na mjestu nastanka), stalna mjesta (više od godinu dana) koja se koriste za privremeno skladištenje otpada, osim transfer stanica i skladištenja otpada prije tretmana ili ponovnog iskorišćenja (period kraći od tri godine) ili skladištenja otpada prije odlaganja (period kraći od godinu dana).

Navedene mogućnosti smanjenja uticaja otpada na životnu sredinu posmatramo iz radne perspektive, a za **TRAFOSTANICU MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“** sa priključnim dalekovodom sa priključnim dalekovodom, Investitora: „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina i prema kategorizaciji otpada, jasno je da investitor projekta može imati uticaj na generisanje otpada na predmetnoj lokaciji.

Da bi se produkcija otpada svela na što je moguće manju mjeru preduzima se niz sljedećih aktivnosti:

MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom, Investitora „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina dužna je da tokom rada i prestanka rada ispuni obaveze zaštite životne sredine u skladu sa članom 64. i 84. Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni gl.Republike Srpske", br. 71/12) i Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni gl.Republike Srpske", br. 79/15 i 70/20).

Takođe, **MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“** sa priključnim dalekovodom, Investitora „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina, dužna je da tokom rada i prestanka rada primijeni mjere za ublažavanje negativnog uticaja na životnu sredinu i monitoring, a posebno mjere za sprečavanje nastajanja i smanjenja otpada.

Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/13) i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 106/15, 70/20 i 63/21) ima za cilj:

- sprečavanje nastajanja otpada,
- prerada otpada za njegovu upotrebu i reciklažu,
- izdvajanje sirovog materijala iz otpada i njegovo korištenje za proizvodnju energije,
- sigurno odlaganje otpada,

Radi postizanja naprijed navedenih ciljeva neophodno je preduzeti sledeće mjere:

- izbjegavati produkciju otpada,
- svesti na minimum produkciju otpada,
- tretirati otpad na način kojim se osigurava povrat sirovinskog materijala iz njega,
- odlagati na deponije na ekološki prihvatljiv način onih vrsta otpada koji ne podliježu povratu komponenti.

Preduzimajući naprijed navedene mjere uzimaju se u obzir:

- ekološki korisni efekti,
- tehnička izvodljivost uz korišćenje najbolje raspoložive tehnologije,
- ekonomska izvodljivost.

Naprijed navedene mjere se preduzimaju tako da se izbjegne ugrožavanje zdravlja ljudi i bez stvaranja štete ili prouzrokovanja značajnih rizika po životnu sredinu, a naročito:

- bez rizika po vode, vazduh, tlo, životinje i biljke,
- bez stvaranja smetnji putem buke ili mirisa,
- bez štetnog uticaja po prirodu ili mjesta koja su od posebnog interesa.

U skladu sa članom 31. Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/13) i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 106/15. 70/20 i 63/21) sve djelatnosti upravljanja otpadom, se preduzimaju tako da imaju najmanji uticaj na životnu sredinu i ljudsko zdravlje, da se smanji količina i štetan uticaj otpada, da se promoviše ponovna upotreba, reciklaža i bezbjedno odlaganje otpada. U cilju sprečavanja produkcije otpada i smanjenja količina i štetnih uticaja otpada stimulisaće se:

- korišćenje tehnologija kojima se vrši racionalno korišćenje materijala i energije,
- zadržavanje materijala i ostataka unutar procesa proizvodnje i potrošnje što je više moguće,
- proizvodnja proizvoda kojom se produkuje najmanja količina otpada i stvara najmanje štetnih uticaja,
- zamjena materijala koji prouzrokuju rizik od kada postanu otpad

Produkovani otpad se koristi samo ako je ekološki koristan i ako je to korišćenje tehnički i ekonomski izvodljivo.

Otpad se odlaže samo ako nije moguće korišćenje njegovog materijala i energije u postojećim tehničkim i ekonomskim uslovima i ako su troškovi ponovnog korišćenja nerazumno visoki u poređenju sa troškovima odlaganja. Zabranjeno je napuštati, gomilati, odlagati ili tretirati otpad bez nadzora.

Zabranjeno je miješati različite vrste otpada, osim ako se tim radnjama omogućava povrat sirovina i odlaganje.

U skladu sa Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/13) i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 106/15. 70/20 i 63/21), proizvođač će stimulisati korišćenje takvih sirovina i osnovnih materijala, poluproizvoda i ambalaže koji smanjuju upotrebu energije i materijala i čijom upotrebom se smanjuje proizvodnja otpada i upotreba ambalaže koja duže traje i koja ima najmanje opterećenje na životnu sredinu kada postane otpad. Proizvođač i imalac otpada dužni su sakupljati, brinuti se o povratu ili odlaganju otpada koji produkuju njihove djelatnosti ili o otpadu koji posjeduju. Proizvođač i imalac otpada je odgovoran za ekološki prihvatljivo skladištenje otpada prije njegovog povrata ili odlaganja.

Smanjivanje i prevencija nastanka otpada jedan je od značajnih ciljeva u upravljanju otpadom i zahtjeva kompleksne analize od proizvodnog procesa do konačnog zbrinjavanja u odnosu na postojeći način upravljanja otpadom.

Prevenција i smanjivanje nastanka proizvodnog otpada povezuje i uključuje:

- različita tehnološka i logistička rješenja u proizvodnim procesima,
- socioekonomskih elemenata društva, infrastrukturnog razvoja te poslovno -kulturnih navika.

Proces implementacije prevencije i smanjivanja proizvodnog otpada spor je razvojni proces, rezultati ne moraju biti vidljivi odmah, već se glavni rezultati očituju u određenom srednjeročnom/dugoročnom razdoblju, ali su višestruko korisni za cjelokupno društvo.

Svi rukovodioci kojima je uručen ovaj Plan, dužni su dasvoje radnike upoznaju sa njegovim sadržajem i da ih vode ka njegovom poštovanju. Ovaj Plan upravljanja otpadom (pravilnik) je obavezujući za sve radnike, kao i radnike koji se po bilo kom osnovu nalaze u TRAFOSTANICI MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom sa priključnim dalekovodom, Investitora: „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina.

Takođe, neophodno je sprovesti i sledeće navedene mjere:

1. Svakodnevno vršiti kontrolu izvođenja radnih operacija i ponašanjaizvršioca prilikom obavljanja radnih operacija,
2. Održavanje radnog prostora vršiti svakodnevno, sklanjanjem razasutogmaterijala i pribora za rad i sl., čime se osigurava kontinuitet i higijenskiuslovi pri radu,
3. Lica koja rade u ovoj vrsti djelatnosti, u procesu rada osposobljena supravilnim rukovanjem sredstvima,
4. Sakupljanje komunalnog otpada na predmetnoj lokaciji riješiti putemkontejnera, a isti zatim se odvoziti na deponiju putem komunalne službe,
5. Sve sadržaje predmetnog objekta izvesti sa svim, zakonom propisanimrješenjima vezano za zaštitu životne sredine,
6. Neophodno je, da Investitor ima sklopljene ugovore (zavisno od vrste otpada)sa ovlaštenim institucijama za konačno zbrinjavanje otpada razdvojenog po katalogu, u skladu sa Pravilnikom o uslovima za prenos obaveza upravljanjanja otpadom sa proizvođačima i prodavača na odgovorno lice sistema za prikupljanje otpada ("Sl.glasnik RS",br. 118/05),
7. Redovno je potrebno kontrolisati stanje na mjestima predviđenim zaodlaganje otpada, kao i kontrola načina odlaganja otpada prema vrsti otpada i namjeni.

U cilju zaštite životne sredine kako bi se izbjegao negativan uticaj onečišćenja životne sredine, uređenje manipulativnih površina dovešće do generisanja otpada, prema Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik Republike Srpske", br.19/15 i 79/18). Na smanjenje količine ove vrste otpada Investitor može uticati sprovođenjem stroge radne discipline prilikom izvođenja radnih postupaka.

Ukoliko se sav nastali produkovani otpad na predmetnom lokalitetu budu uredno sakupljao i evidentirao, manje količine opasnih supstanci će dospjevati u prirodno okruženje, a time će se i količinama pomenutih otpadnih materija iz procesa rada lakše upravljati, odnosno lakše će se otpad procesa rada evidentirati.

3. Postupak i način razdvajanja različitih vrsta otpada posebno opasnog otpada i otpada koji će se ponovo koristiti, radi smanjenja količine otpada za odlaganje

Investitor, odnosno na predmetnoj lokaciji TRAFOSTANICE MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom sa priključnim dalekovodom, Investitora: „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina se u svome poslovanju rukovodi osnovnim načelima održivog razvoja koji izmeđuostalogobuhvataju, održivo upravljanje otpadom i zagađujućim materijama u cilju sprovođenja negativnihuticaja na okolinu na najmanju moguću mjeru. Sprečavanje i minimizacija stvaranja otpada uvijek su najviši prioritet u održivom društvu.

Inače, reciklaža otpada se pojavljuje u dva vida:

- povrat materijala za direktno ponovno korištenje,
- prerada otpada kako bi se dobili materijali i proizvodi koji se dalje mogu korisno upotrebljavati.

Osnovni elementi uspješne reciklaže otpada su:

- odgovarajuća količina i vrste otpada na izvoru sakupljanja prihvatljivim cijenama,
- izgradnja odgovarajućih objekata za preradu,
- iznalaženje pogodnih tržišta za reciklažne materijale što bi omogućilo dugoročne ugovore sa proizvođačima otpada uz prihvatljive cijene otkupa, koje bi bile dovoljne za pokrivanje dijela troškova recikliranja.

Takođe, opšta zakonska obaveza Investitora je da obezbjedi preduzimanje svih odgovarajućihmjera i preventivnih mjera u cilju sprečavanja produkcije otpada, posebno u slučaju stvaranja opasnog otpada, kao i ostalih vidova zagađenja, odnosno efikasno korištenje prirodnih resursa, kao i preduzimanje neophodnih mjera u slučaju i nakon prestanka rada postrojenja da bi se izbjegao rizik od zagađenja i da bi se lokacija, na kojoj se pogon – poslovni objekat nalazi, vratila u zadovoljavajuće stanje.

Materijali izdvojeni kao nekorisni su klasifikovani kao otpad i sa njima se kao takvim i postupa.

Klasifikacija otpada

U skladu sa Pravilnikom o kategorijama otpada sa katalogom, odgovorno lice za otpad, jeobavezan da klasifikuje otpad prema njegovim osobinama i djelatnostima iz kojih nastaje.Rukovodilac je dužan da odgovornom licu za otpad, prijavi svaku vrstu otpada koja nastaje u njegovom sektoru, a odgovorno lice za otpad je dužan da ga klasifikuje i dodijeli mubroj na osnovu kojeg će se odrediti daljnje postupanje sa otpadom.

Kod nastanka nove vrste opasnog otpada odgovorno lice za otpad je dužno da obezbijedi analizu prema podacima iz sigurnosnih lista.

Kontrola i evidencija otpada

Primjenjujući zakonske propise u **TRAFOSTANICI MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom sa priključnim dalekovodom, Investitora: „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina** koji se nalazi na lokaciji Pelagićevo, uvodi se kontrola i evidencija nad otpadnim materijalom.

Otpad koji nije deklarisan kao opasni otpad prodaje se kao **sekundarna sirovina**, ukoliko je to moguće, a ukoliko nije moguće, odvozi se na deponiju otpada preko ovlaštenih organizacija.

Kontejneri, metalna i plastična burad koji ne sadrže opasne materije mogu se prodavati nakon što ih radnik zadužen za otpad dobro ispere vodom.

Kontejneri, metalna, plastična burad niti bilo koja druga ambalaža koja sadrži opasne materije ne smiju se prodavati fizičkim licima (npr. radnicima) jer se tretiraju kao opasni otpad i zbrinjavaju putem ovlaštenih firmi. U ovom slučaju potrebno je dogovoriti sa dobavljačem povratak ambalaže ili dopremu hemikalija cisternama uz njen prihvata u rezervoare ako je moguće, kako bi se smanjila količina opasnog otpada. Rukovodilac odlučuje o prodaji ambalaže uz prethodne konsultacije sa odgovornim licem za otpad.

Radnik koji je zadužen za prodaju otpada organizuje odvoz otpadnog materijala, kao i sekundarnih sirovina fizičkim i pravnim licima.

On je zadužen i za ispravno određenu vrijednost prodavanog otpada, količinu i kompletnost dokumenata (otpremnicu sa težinskom količinom i cijenom po jedinici, dokument o plaćanju) potreban za izvoz otpadnog materijala iz **TRAFOSTANICE MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom sa priključnim dalekovodom, Investitora „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina** odnosno sa predmetne lokacije.

Za ekološku ispravnost prodanih otpadnih materijala odgovara radnik zadužen za prodaju otpadnih materijala, pa je stoga dužan da prije prodaje dobije saglasnost odgovornog lica za otpad.

U prodaji se vodi evidencija prodanog otpada, preko faktura, po mjesecima i ukupno za cijelu godinu prema formulisanom obrascu, a odgovorno lice za otpad prikuplja i obrađuje podatke. Prodaja koja se vrši direktno kroz novčanu naplatu preko blagajne (burad i dr.). Takođe, odgovorno lice za otpad, prikuplja i ove podatke i obrađuje ih kvartalno i godišnje.

Dužnosti i odgovornosti odgovornog lica za otpad:

- Vršiti klasifikaciju otpada prema katalogu.
- Obezbjeđuje analize otpada.
- Vršiti kontrolu postupanja sa otpadom.
- Daje saglasnost za postavljanje kontejnera i njihovom raspoređivanju.

- Prikuplja Liste evidencije otpada od rukovodioca i obrađuje ih kvartalno i godišnje (naziv otpada, kategorija otpada, kataloški broj, mjesto nastanka i količina).
- Radi na sklapanju ugovora sa organizacijama kojese ovlaštene za uklanjanje ostalog otpada.
- Radi na sklapanju ugovora saorganizacijama koje su ovlaštene za uklanjanje i uništavanje opasnog otpada.
- Predlaže mjere za poboljšanje prevencije, ponovnog korišćenja i reciklaže otpada.
- Pregleda usklađenost pravnih zahtijeva za upravljanje otpadom i izvještava direktora o stanju usklađenosti.
- Obilazi proizvodni krugi vodi **Dnevnik podataka** (tj. Dnevnik procjene stanja bezbjednosti, industrijske higijene i ekologije), u koji upisuje podatke o kontroli i to:
 - uređenost mjesta i posuda za privremeno sakupljanje opasnog otpada i njegovo sortiranje na mjestu nastanka,
 - obilježenost pakovanja hemijskih materija sa sigurnosnim listama,
 - da li su hemijska sredstva u originalnoj ambalaži i postavljena na eko-palete,
 - uređenost mjesta za privremeno sakupljanje ostalog otpada na mjestu nastanka i njegovo sortiranje,
 - obilježenost mjesta i posuda za privremeno sakupljanje ostalog otpada i njegovo sortiranje na mjestu nastanka,
 - uređenost mjesta centralnog sakupljanja opasnog otpada,
 - obilježenost centralnog mjesta sakupljanja opasnog otpada,
 - uređenost mjesta centralnog sakupljanja ostalog otpada,
 - obilježenost centralnog mjesta sakupljanja ostalog otpada,
 - evidenciju koju vodi skladištar,
 - pridržavanje uputstava za rukovanje sa hemijskim sredstvima i ambalažom.

Dužnosti i odgovornosti rukovodioca

- određivanje mjesta privremenog sakupljanja opasnog i ostalog otpada na mjestu nastanka,
- obilježavanje mjesta privremenog sakupljanja otpada na mjestu nastaka,
- nabavljanje posuda za sakupljanje opasnog otpada,
- nabavljanje posuda za sakupljanje ostalog otpada,
- kontrola evidencije otpada koju vodi radnik određen od strane rukovodioca,
- obavještavanje koordinatora za otpad o datumu i vremenu prevoza opasnog otpada sa mjestasakupljanja na mjesto centralnog sakupljanja,
- obavještavanje koordinatora za otpad u slučaju nastanka nove vrste otpada,
- kontrola prevoza otpada na mjesto sekundarnog sakupljanja otpada,
- vođenje vlastite evidencije o postupanju sa otpadima i o količini nastalog otpada, kojudostavlja koordinatoru otpada,
- povratambalaže koja prema katalogu otpada spada u opasni otpad ili sa dobavljačima regulisati dopremu hemikalija cisternama uz njen prihvrat u rezervoare,
- izabrati najprihvatljivijetehnološko rješenje sa najmanjom količinom nastalog otpada.

Dužnosti i odgovornosti radnika koji je zadužen za otpad od strane rukovodioca

Pored postojećih poslova koje obavlja, radnik je zadužen i odgovoran i za:

- sakupljanje i sortiranje otpada na mjestu njegovog nastanka,
- vođenje evidencije o datumu, količini i vrsti nastalog otpada naprivoremenom mjestu sakupljanja (mjestu nastanka),
- nabavljanje posuda za sakupljanje opasnog i ostalog otpada,
- obilježavanje posuda i mjesta sakupljanja opasnog i ostalog otpada,
- vaganje,
- utovar i transport otpada na centralno mjesto sakupljanja.

Dužnosti i odgovornosti radnika koji je zadužen za prodaju otpada

Pored postojećih poslova koje obavlja, radnik je zadužen i odgovoran i za:

- organizaciju i prodaju sekundarnih sirovina,
- ekološku ispravnost prodavanog otpada,
- kvantitet (izvaganu količinu) otpada koji se izvozi iz asfaltne baze,
- kompletnost dokumenata plaćanja.

4. Način skladištenja, tretmana i odlaganja otpada

Neadekvatno tretiran otpad u segmentu sakupljanja i transporta utiče na kvalitet života u naseljima, kvalitet vazduha i zemljišta uzrokovan stvaranjem prašine, zvuka, mirisa, patogenih mikroorganizama, otpada koji raznosi vjetar.

Zbrinjavanje otpada koji nastaje na lokaciji, a na kojoj se MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom, Investitora „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina, se vrši u kontejnere i sistemom interne kanalizacije, odnosno korišćenjem septičke jame, a na taj način sakupljeni otpad će preuzimati komunalno preduzeće i isti deponovati i zbrinjavati na mjestu predviđenom za deponovanje otpada.

Vrsta i klasifikacija otpada na predmetnoj lokaciji je određena na osnovu podataka dobijenih od strane ovlaštenog lica MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom, Investitora „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina, uvidom u dostavljenu dokumentaciju i obilaskom preduzeća.

U krugu predmetnog objekta s obzirom na djelatnost koju obavlja **MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“** sa priključnim dalekovodom Investitora „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina, koji se nalazi na lokaciji opštine Pelagićevo, možemo imati sljedeće vrste otpada koje su kategorisane po Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15 i 79/18):

Tabela br.4: Lista otpada u MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom, Investitora „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina, koji se nalazi zemljištu označenom kao K.č.3102/4 k o Pelagićevo

Šifra otpada	Naziv otpada
13	OTPADI OD ULJA I OSTATAKA TEČNIH GORIVA (OSIM JESTIVIH ULJA I ONIH U POGLAVLJIMA 05, 12 I 19)
13 02 06*	Sintetička motorna ulja, ulja za mjenjače i podmazivanje
13 03	Otpadna ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 01*	Ulja za izolaciju i prenos toplote koja sadrž PCB
13 03 06*	Mineralna hlorovana ulja za izolaciju i prenos toplote drugačija od onih navedenih u 13 03 01
13 03 07*	Mineralna nehlorovana ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 08*	Sintetička ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 09*	Odmah biorazgradiva ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 10*	Ostala ulja za izolaciju i prenos toplote
13 07 01*	Pogonsko gorivo i dizel
15	OTPAD OD AMBALAŽE, APSORBENTI, KRPE ZA BRISANJE, FILTERSKI MATERIJALI I ZAŠTITNE TKANINE, AKO NIJE DRUGAČIJE SPECIFIKOVANO
15 01	Ambalaža (uključujući posebno sakupljenu ambalažu u komunalnom otpadu)
15 01 10*	Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama
15 02	Apsorbenti, filterski materijali, krpe za brisanje i zaštitna odjeća
15 02 02*	Apsorbenti, filterski materijali, (uključujući filtere za ulje koji nisu drugačije specifikovani) krpe za brisanje i zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama
16	OTPADI KOJI NISU DRUGAČIJE SPECIFIKOVANI U KATALOGU
16 02	Otpadi od električne i elektronske opreme
16 02 09*	Transformatori i kondezatori koji sadrže PCB
20	OPŠTINSKI OTPAD (KUĆNI OTPAD ILI SLIČNI KOMERCIJALNI I INDUSTRIJSKI OTPAD)
20 03	Ostali opštinski otpadi
20 03 01	Miješani opštinski otpad
20 03 04	Muljevi od septičke jame
20 03 99	Komunalni otpadi koji nisu drugačije specifikovani

Napomena: Opasni otpad u Katalogu otpada ima oznaku zvjezdice ()*

Naziv „**Neopasni otpad**“ znači otpad iz domaćinstva, kao i drugi otpad koji je zbog svoje prirode ili sastava sličan otpadu iz domaćinstva.

Pod **opasnim** otpadom se smatra onaj otpad koji je obilježen u katalogu otpada pod stavkom opasan. Otpad čiji sadržaj je nepoznat smatra se opasnim dok se ne ustanovi da li je taj otpad opasan ili bezopasan.

Opasan otpad se može pomješati sa drugim otpadom ili materijalima samo na osnovu posebne dozvole nadležnog organa za zaštitu životne sredine.

Opasan otpad se skuplja odvojeno, na način da se onemogući zagađivanje i šteta po životnu sredinu. Predaja otpada preduzeću koje je ovlašćeno za sakupljanje opasnog otpada vrši se u skladu sa podzakonskim aktom.

PODELA OTPADA

Tabela br 6 Otpadi od ulja i ostataka tečnih goriva

13	OTPADI OD ULJA I OSTATAKA TEČNIH GORIVA (OSIM JESTIVIH ULJA I ONIH U POGLAVLJIMA 05, 12 I 19)
13 02 06*	Sintetička motorna ulja, ulja za mjenjače i podmazivanje
13 03	Otpadna ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 01*	Ulja za izolaciju i prenos toplote koja sadrže PCB
13 03 06*	Mineralna hlorovana ulja za izolaciju i prenos toplote drugačija od onih navedenih u 13 03 01
13 03 07*	Mineralna nehlorovana ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 08*	Sintetička ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 09*	Odmah biorazgradiva ulja za izolaciju i prenos toplote
13 03 10*	Ostala ulja za izolaciju i prenos toplote
13 07 01*	Pogonsko gorivo i dizel

Navedene vrste otpada se javljaju direktno, kao posljedica rada predmetnog objekta i direktno mogu uticati na povećanje emisija i isti se redovno moraju zbrinjavati prema sklopljenom ugovoru sa preduzećem za tretman opasnog otpada.

Odlaganje i zbrinjavanje ulja nakon upotrebe, anakon što završe svoj radni vijek, transformatorska ulja se razvrstavaju u različite kategorije otpadnih ulja zavisno od stepena degradacije. Ulja koja ne sadrže opasna onečišćenja treba regenerisati. Najčešće budu pretvorena u ulja za loženje. Ulja onečišćena PCB-ovima predstavljaju posebnu kategoriju otpada i iznimno su štetna za životnu sredinu, a spaljivanje nije rješenje jer izgaranjem razvijaju kancerogene spojeve. Iako se kategorije otpadnih ulja ponešto razlikuju zavisno od politike koja ih je propisala, moguće ih je razvrstati u tri glavne grupe: ulja standardnih, specijalnih i opasnih stanja. Zamjena transformatorskog ulja se vrši kada je ulje toliko kontaminirano da je bilo kakav tretman skuplji od zamjene. Primjerice,

ako je ulje pretjerano ostarjelo (oksidiralo). Stanje odnosno granica se ne određuje otprilike, nego je propisana vrijednostima neutralizacijskog broja koji treba biti veći od 1 mg KOH/g, a površinska napetost niža od 10 mN/m. Prilikom zamjene ulja transformator, odnosno dio gdje se nalazi ulje, mora biti repariran u stanje što bližem onom na početku radnog vijeka. Sve nakupine i talozi moraju biti temeljito uklonjeni. Uklanjanje se vrši pomoću otapala ili manjom količinom novog ulja koje se nakon čišćenja ne ulijeva u transformator nego se tretira kao otpadno ulje. Proces zamjene transformatorskog ulja je jako rijetka pojava, a ulje koje je prijevremeno završilo svoj vijek trajanja podliježe jednakoj kategorizaciji kao ostala rashodovana tj. otpadna ulja.

Istrošena ulja i maziva, otpad od električne i elektronske opreme, baterije i akumulatori imaju status opasnog otpada. Opasni otpad po kategorijama otpadatreba da se odlaže u posebne označene spremnike i predaje uz prpratnu dokumentaciju ovlaštenom sakupljaču opasnog otpada.

Tabela br. 7. Otpad od ambalaže, apsorbenti, krpe za brisanje, filterski materijali i zaštitne tkanine, ako nije drugačije specifikovano

15	OTPAD OD AMBALAŽE, APSORBENTI, KRPE ZA BRISANJE, FILTERSKI MATERIJALI I ZAŠTITNE TKANINE, AKO NIJE DRUGAČIJE SPECIFIKOVANO
15 01	Ambalaža (uključujući posebno sakupljenu ambalažu u komunalnom otpadu)
15 01 10*	Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama

Otpad pod šifrom 15 01 10* – spada u opasan otpad i kao takav mora adekvatno da se tretira, stoga je potrebno da Investitor sklopi ugovor sa firmom koja je ovlaštenja za zbrinjavanje ove vrste otpada.

Tabela br. 8. Otpadi koji nisu drugačije specifikovani u katalogu

16	OTPADI KOJI NISU DRUGAČIJE SPECIFIKOVANI U KATALOGU
16 02	Otpadi od električne i elektronske opreme
16 02 09*	Transformatori i kondenzatori koji sadrže PCB

Otpad pod šifrom 16 0209* – spada u opasan otpad i kao takav mora adekvatno da se tretira, stoga je potrebno da Investitor sklopi ugovor sa firmom koja je ovlaštenja za zbrinjavanje ove vrste otpada.

Nakon završetka radnog vijeka, transformatori se isključuju s mreže i slijedi proces njihova odlaganja. Moguće ih je sagledati iz dvije perspektive: kao beskoristan otpad ili kao vrijednu sirovinu. Iz koje god perspektive transformatori bili gledani, nepropisno odlaganje u okoliš iznimno je štetno za prirodu i za čovjeka. Tehnologija za recikliranje otpada razvija se svaki dan pa materijali koje danas nije moguće reciklirati potencijalno mogu biti reciklirani u budućnosti. Iz toga proizlazi činjenica da transformator koji izlazi iz upotrebe danas, puno manje vrijedi od onoga koji će izaći za dvadesetak godina, uz napomenu da oba imaju približno jednaku građu. Primjerice, vrijedne sirovine bez kojih

nije moguće konstruirati funkcionalan transformator, a mogu biti ponovno korištene su: bakar, aluminij, ulje i čelik.

Tabela br. 9. Opštinski otpad (kućni otpad ili slični komercijalni i industrijski otpad).

20	OPŠTINSKI OTPAD (KUĆNI OTPAD ILI SLIČNI KOMERCIJALNI I INDUSTRIJSKI OTPAD)
20 03	Ostali opštinski otpadi
20 03 01	Miješani opštinski otpad
20 03 99	Komunalni otpadi koji nisu drugačije specifikovani

Ostali komunalni otpad po Katalogu otpada- šifra **20 03**, Miješani komunalni otpad, po Katalogu otpada - šifra **20 03 01**, komunalni otpadi koji nisu drugačije specifikovani - šifra **20 03 99**, nisu opasni po ljudsko zdravlje, ali je neophodno vršiti njihovo redovno uklanjanje sa mjesta sakupljanja zbog truljenja i neprijatnog mirisa i u kratkim vremenskim intervalima transportovati do mjesta dispozicije. Ovdje se radi o mješanom opštinskom otpadu. Zbrinjavanje se vrši u kontejnerima predviđenim za miješani komunalni otpad, a odvožnju i konačno zbrinjavanje vrši nadležno komunalno poduzeće.

Radnici koji vrše sakupljanje komunalnog otpada dužni su rukovati posudama za odlaganje komunalnog otpada tako da se on ne prosipa, ne diže prašina i da se posude za sakupljanje otpada ne oštete. Ukoliko dođe do prosipanja otpada prilikom sakupljanja od strane radnika komunalnog preduzeća isti su dužni taj otpad ukloniti.

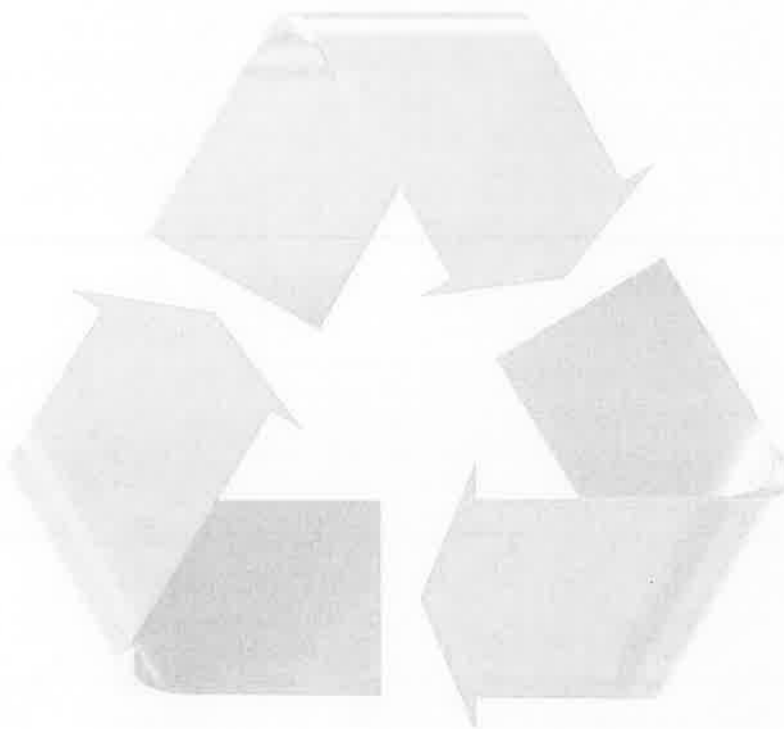
Ukoliko nadležna komunalna služba organizuje reciklažu materijala izdvojenih iz komunalnog otpada (staklo, papir, limenke, organski otpad - ostaci hrane), potrebno je ove otpadne materijale razdvajati i skupljati u za tu svrhu namjenjene posude do preuzimanja.

Neophodno je voditi uredno evidenciju o čišćenju i uklanjanju otpada koji spadaju u kategoriju OPASNIH 13 02 06* Sintetička motorna ulja, ulja za mjenjače i podmazivanje; 13 03 01* Ulja za izolaciju i prenos toplote koja sadrže PCB. 13 03 06* Mineralna hlorovana ulja za izolaciju i prenos toplote drugačija od onih navedenih u 13 03 01, 13 03 07* Mineralna nehlorovana ulja za izolaciju i prenos toplote, 13 03 08* Sintetička ulja za izolaciju i prenos toplote, 13 03 09* Odmah biorazgradiva ulja za izolaciju i prenos toplote, 13 03 10* Ostala ulja za izolaciju i prenos toplote, 13 07 01* Pogonsko gorivo i dizel, 15 01 10* Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim, 15 02 02* Apsorbenti, filterski materijali, (uključujući filtere za ulje koji nisu drugačije specifikovani) krpe za brisanje i zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama, 16 02 09* Transformatori i kondezatori koji sadrže PCB u skladu sa Pravilnika o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik Republike Srpske", br. 19/15 i 79/18). Za ove poslove treba angažovati organizaciju ili ustanovu koja se bavi zbrinjavanjem opasnog otpada.

Otpad se odlaže samo ako nije moguće korišćenje govog materijala i energije u postojećim tehničkim i ekonomskim uslovima iako su troškovi ponovnog korišćenja nerazumno visoki u poređenju sa troškovima odlaganja.

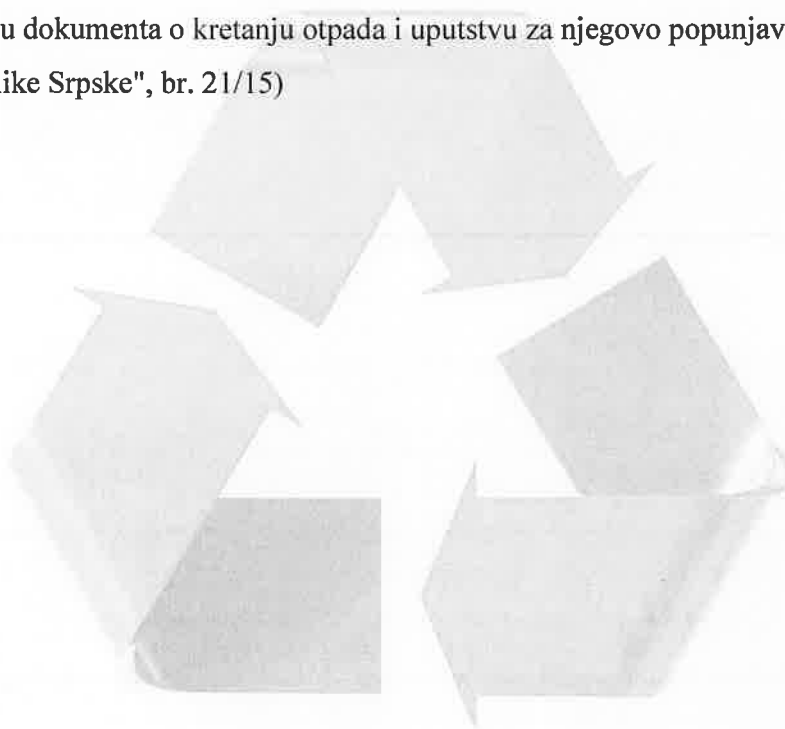
Svi rukovodioci kojima je uručen ovaj Plan, dužni su da svoje radnike upoznaju sa njegovim sadržajem I da ih vode u skladu sa poštivanjem istog.

Ovaj Plan upravljanja otpadom (pravilnik) je obavezujući za sve radnike,kao i radnike koji se po bilo kom osnovu nalaze u MBTS 10/0,4kV 630KVA „PELAGIĆEVO - ELEKTRANE 1“ sa priključnim dalekovodom, Investitora „BALANCE“ d.o.o. Bijeljina.

SPISAK PRILOGA:

1. Identifikaciona lista opasnog otpada
2. Lista evidencije otpada
3. Pravilnik o obrasu dokumenta o kretanju opasnog otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje ("Sl.glasnik Republike Srpske", br. 21/15)
4. Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje ("Sl.glasnik Republike Srpske", br. 21/15)

Prilog 1.

IDENTIFIKACIONA LISTA OPASNOG OTPADA

1. Naziv otpada:

2. Broj otpada:

(po katalogu)

--	--	--	--	--	--	--

3. Fizičke i hemijske osobine otpada:

4. Opasne karakteristike otpada (R - oznake):

5. Preporučeni način uništavanja:

6. Mjere kod havarija i požara:

6.1. Kod prolijevanja, curenja, prosipanja i sl.:

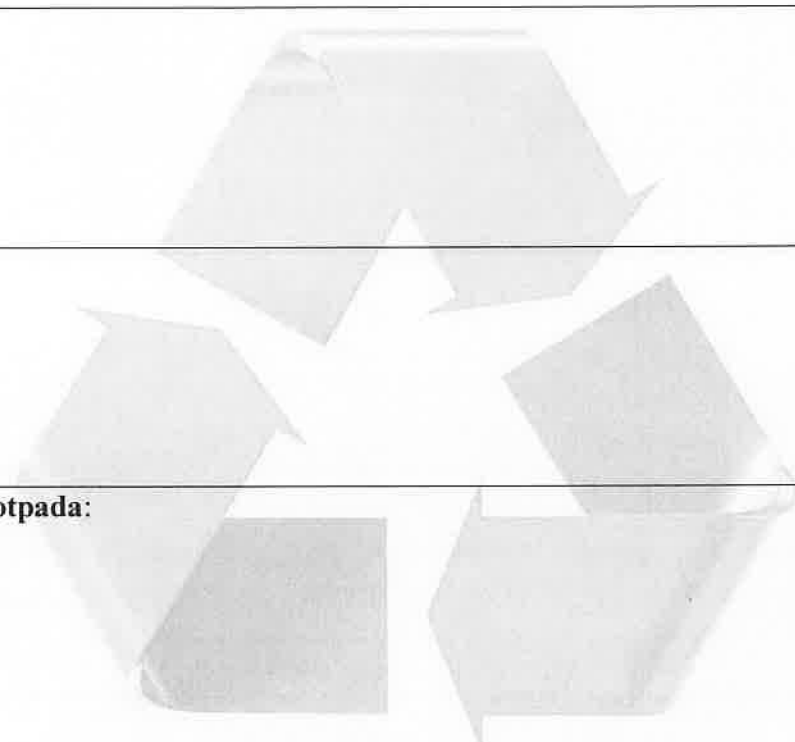
6.2. Pogodna sredstva za gašenje:

6.3. Prva pomoć:

7. Ostali podaci:

8. Mjesto nastanka otpada:

9. Identifikacionu listu popunio:

Prilog 2.
LISTA EVIDENCIJE OTPADA

Naziv otpada- vrsta

Kataloški broj:

Mjesto nastanka- pogon- sekcija

Period:

Datum	Količina	Jedinica mjere	Datum	Količina	Jedinica mjere

Ukupno:

Ukupno:

SVE UKUPNO:

Listu popunio:

Rukovodilac:

Prilog 3.

**PRAVILNIKO OBRASCU DOKUMENTA O KRETANJU OPASNOG OTPADA I
UPUTSTVU ZA NJEGOVO POPUNJAVANJE („Sl.glasnik Republike Srpske“, br. 21/15)**

PRILOG 1 Obrazac

DOKUMENT O KRETANJU OTPADA

Dio A – Podaci o otpadu (popunjava proizvođač/vlasnik opasnog otpada)			
1.	Vrsta otpada		
2.	Klasifikacija otpada (označiti)	Indeksni broj:	Pripadnost:
			Q listi: Y listi: C listi:
3.	Izveštaj o ispitivanju otpada	Broj i datum izdavanja:	
4.	Oznaka opasne karakteristike otpada		
5.	Masa otpada		
6.	Način pakovanja otpada		
7.	Vrsta prevoza		
8.	Odredište		
9.	Posebne napomene za rukovanje i dodatne informacije		

Dio B – Proizvođač/vlasnik opasnog otpada			
1.	Adresa proizvođača/vlasnika	Opština	
1.		Mjesto	
		Poštanski broj	
		Ulica i broj	
		Telefon	
		Telefaks	
2.	Izjava proizvođača/vlasnika opasnog otpada		
	„Potvrđujem da je opasan otpad odobren za transport, da su ispunjeni svi zahtjevi za pakovanje i obilježavanje u skladu sa propisima kojima se reguliše prevoz opasnih materija i da je prevoznik informisan		

	o vrsti tereta i neophodnim predostrožnostima“	
	Datum predaje otpada	
	Potpis	

Dio V – Transport opasnog otpada		
1.	Naziv prevoznika otpada	
2.	Adresa prevoznika otpada	Opština
		Mjesto
		Poštanski broj
		Ulica i broj
		Telefon
		Telefaks
3.	Dozvola za prevoz opasnih materija	Broj i datum izdavanja:
4.	Tip prevoznog sredstva	
5.	Ruta kretanja	
6.	Izjava prevoznika opasnog otpada: Potvrđujem da je opasan otpad u stanju koji odgovara opisu i da su tačni podaci dati u dijelu A.	
	Datum prijema otpada	

	Potpis	
	Datum predaje otpada	
	Potpis	
Dio G – Primalac opasnog otpada		
1.	Naziv primaoca	Opština
2.	Adresa primaoca	Mjesto
		Poštanski broj
		Ulica i broj
		Telefon
		Telefaks
3.	Primalac (označiti)	Postrojenje za skladištenje otpada
		Postrojenje za tretman otpada
		Postrojenje za odlaganje otpada
		Dozvola Broj i datum izdavanja:
4.	Izjava proizvođača/vlasnika opasnog otpada Potvrđujem da je opasan otpad opisan u dijelu A isporučen prevoznim sredstvom tipa _____, registarski broj _____, kao i da odgovara uslovima za prihvatanje.	
	Datum predaje otpada	
	Potpis	

Prilog 4.

**PRAVILNIK O OBRASCU DOKUMENTA O KRETANJU OTPADA I
UPUTSTVU ZA NJEGOVO POPUNJAVANJE („Sl.glasnik Republike Srpske“, br. 21/15)**

PRILOG 1 Obrazac

DOKUMENT O KRETANJU OTPADA

Dio A – Podaci o otpadu (popunjava proizvođač/vlasnik opasnog otpada)			
1.	Vrsta otpada		
2.	Klasifikacija otpada (označiti)	Indeksni broj:	Pripadnost:
			Q listi:
			Y listi:
			C listi:
3.	Izveštaj o ispitivanju otpada	Broj i datum izdavanja:	
4.	Oznaka opasne karakteristike otpada		
5.	Masa otpada		
6.	Način pakovanja otpada		
7.	Vrsta prevoza		
8.	Odredište		
9.	Posebne napomene za rukovanje i dodatne informacije		

Dio B – Proizvođač/vlasnik opasnog otpada			
1.	Naziv	Opština	
3.	proizvođača/vlasnika	Mjesto	
		Poštanski broj	
		Ulica i broj	
		Telefon	
		Telefaks	
4.	Izjava proizvođača/vlasnika opasnog otpada		
	„Potvrđujem da je opasan otpad odobren za transport, da su ispunjeni svi zahtjevi za pakovanje i obilježavanje u skladu sa propisima kojima se reguliše prevoz opasnih materija i da je prevoznik informisan o vrsti tereta i neophodnim predostrožnostima“		

	Datum predaje otpada	
	Potpis	

Dio V – Transport opasnog otpada			
1.	Naziv prevoznika otpada		
2.	Adresa prevoznika otpada	Opština	
		Mjesto	
		Poštanski broj	
		Ulica i broj	
		Telefon	
		Telefaks	
3.	Dozvola za prevoz opasnih materija	Broj i datum izdavanja:	
4.	Tip prevoznog sredstva		
5.	Ruta kretanja		
6.	Izjava prevoznika opasnog otpada: Potvrđujem da je opasan otpad u stanju koji odgovara opisu i da su tačni podaci dati u dijelu A.		
	Datum prijema otpada		

	Potpis	
	Datum predaje otpada	
	Potpis	
Dio G – Primalac opasnog otpada		
1.	Naziv primaoca	Opština
2.	Adresa primaoca	Mjesto
		Poštanski broj
		Ulica i broj
		Telefon
		Telefaks
3.	Primalac (označiti)	Postrojenje za skladištenje otpada
		Postrojenje za tretman otpada
		Postrojenje za odlaganje otpada
		Dozvola Broj i datum izdavanja:
4.	Izjava proizvođača/vlasnika opasnog otpada Potvrđujem da je opasan otpad opisan u dijelu A isporučen prevoznim sredstvom tipa _____, registarski broj _____, kao i da odgovara uslovima za prihvatanje.	
	Datum predaje otpada	
	Potpis	